

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЯКОСТІ ОСВІТИ
ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами соціологічного дослідження

«ЯКІСТЬ НАВЧАННЯ

ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ

«ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ»»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РЕСПОНДЕНТІВ/-ОК

Соціологічне дослідження «Оцінювання свого навчання за освітньо-професійною програмою «Фізична терапія»» було проведено у грудні 2023 р - січні 2024-го року.

Дослідження включало такі етапи:

- польовий етап (збір даних) (грудень 2023),
- аналіз даних (січень 2024),
- підготовку підсумкового аналітичного ілюстрованого звіту (січень 2024).

У дослідженні застосовувалася методика напівстандартизованого онлайн-опитування (форма складалася з 28 запитань). Опитування відбувалося на анонімній основі. Вибіркова сукупність як така не формувалася: посилання на електронну форму було розіслано через корпоративну пошту усім здобувачам освіти, які навчаються в рамках освітньої програми «Фізична терапія» (другий (магістерський) рівень освіти).

У підсумку в дослідженні взяло участь 49 респондентів/-ок, що складає 59 % від загальної кількості здобувачів/-ок ОП «Фізична терапія».

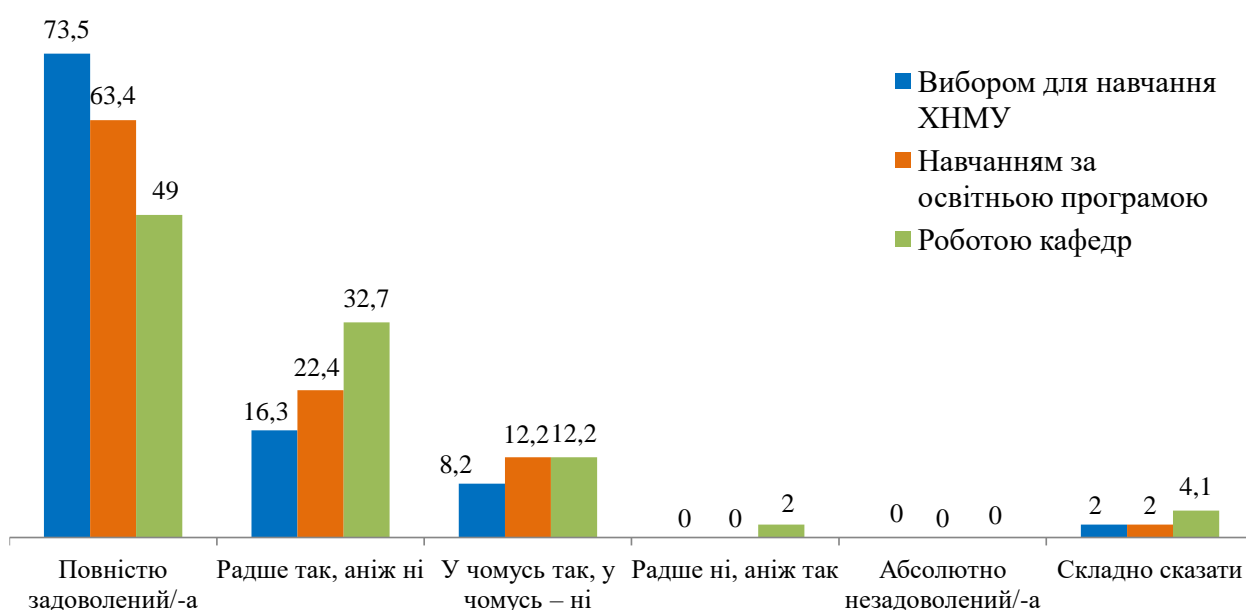
Розподіл за роками навчання: 1-й курс – опитані 9 осіб (що склало 18,4 % від загальної кількості опитаних) та 2-й курс – 40 осіб (81,6 %).

Отримані в ході опитування дані представлені візуально за допомогою 11 діаграм.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Перші питання опитування спрямовані на визначення рівня задоволеності здобувачів/-ок від вибору для навчання університету (ХНМУ), певної освітньої програми («Фізична терапія») та задоволення від роботи кафедр університету (рис. 1).

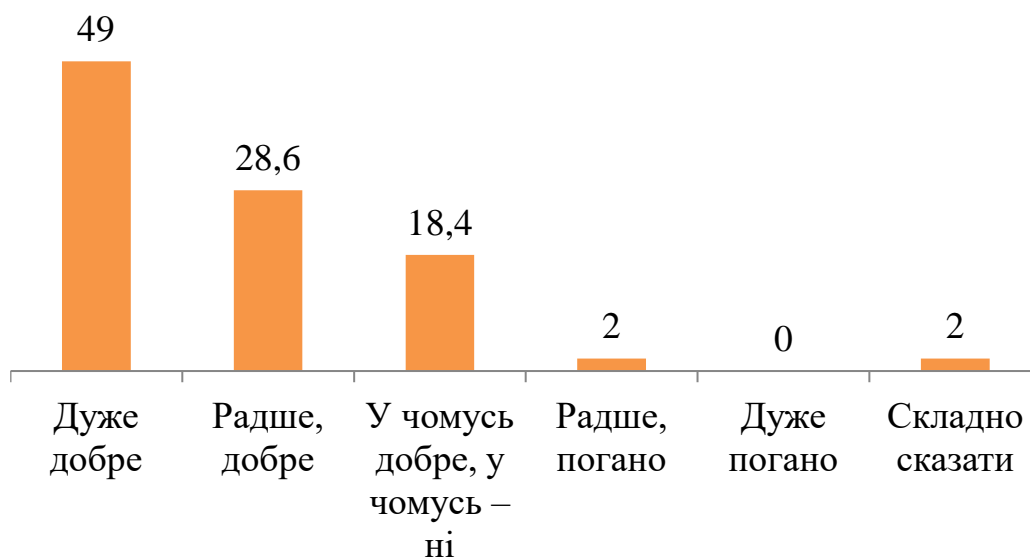
Більшість здобувачів/-ок задоволені вибором університету, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр. Повністю або радше задоволених виявилось 89,8 %, 85,8 % та 81,7 % відповідно. Незадоволених (радше незадоволених та абсолютно незадоволених) вибором університету та освітньою програмою не було виявлено, радше незадоволених роботою кафедр незначна кількість, 2 %. Варіант «У чомусь так, у чомусь - ні» обрали 8,2 % здобувачів/-ок стосовно вибору ХНМУ, 12,2 % — стосовно вибору освітньої програми, а стосовно роботи кафедр таких відповідей теж було 12,2 %.

Рис. 1. Задоволеність вибором для навчанням ХНМУ, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр (%)

Очікування від ХНМУ повністю співпали з реальністю або радше співпали для більшості респондентів/-ок, а саме, для 81,6 %. Здобувачів/-ок, очікування яких абсолютно або радше не співпали, не було. Варіант «У чомусь так, у чомусь – ні» обрали 14,3 %. Не змогли відповісти на питання 4,1 % опитаних.

Три чверті здобувачів/-ок (77,6 %) позитивно оцінюють якість освітнього процесу в університеті (див. рис. 2). Серединну позицію займають 18,4 % респондентів/-ок. Таких, які негативно б ставились до якості освіти в університеті виявлено 2 %. Таких, що утримались від відповіді, теж було 2 %.

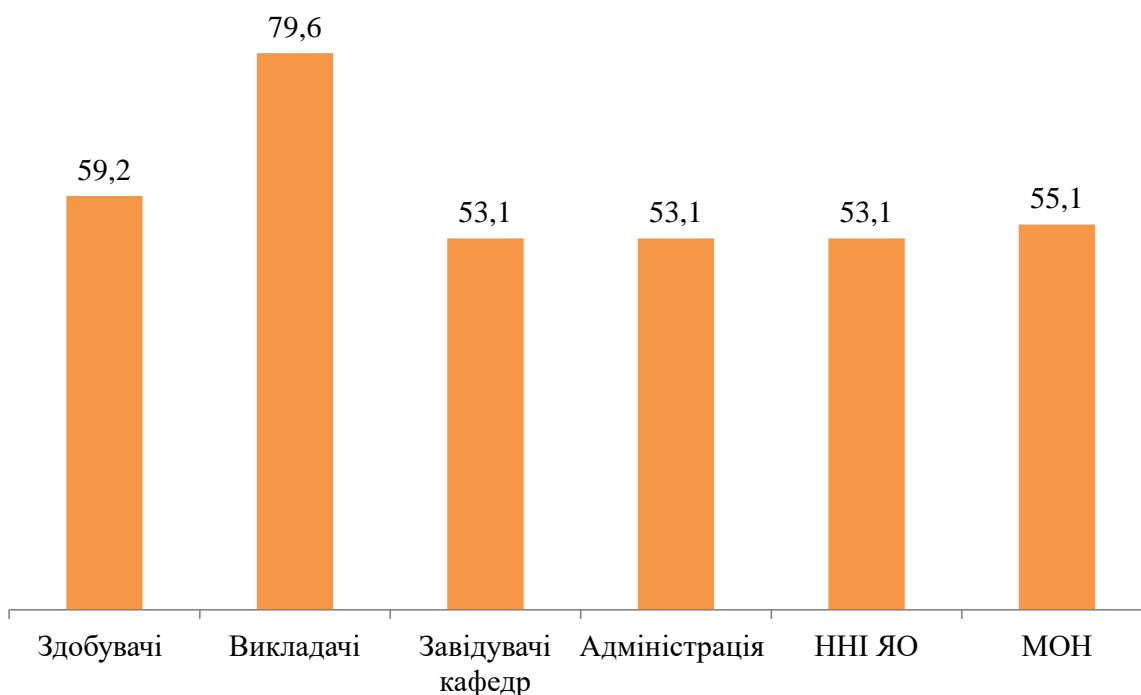

Рис. 2. Сприйняття освітнього процесу (%)

Необхідно зазначити, що більшість опитаних (75 %) погоджується з тим, що освітній процес в університеті враховує світовий науковий досвід на високому та достатньому рівні, а також 70 % вважають, що освітнє середовище ХНМУ задовольняє їхні наукові та освітні інтереси.

На рис. 3 відображені результати розподілу думок здобувачів/-ок щодо «агентів впливу» на якість освіти. Аналіз показує, що відповідальність за якість освіти здобувачі/-ки цієї освітньої програми покладають насамперед на викладачів (79,6 % відповіли, що саме викладацький склад впливає на забезпечення якості освіти повною мірою). Більше половини опитаних (59,2 %) вважають, що саме здобувачі впливають на якість освіти. Міністерство освіти і науки України знаходяться на третьому місці — 55,1 % здобувачів обрали цей варіант відповіді.

Завідувачі кафедр, адміністрація університету та ННІ ЯО формально є найменш відповідальним за якість освіти, вони розділяють останню позицію «в рейтингу» з результатами 53,1 %. Оскільки друге, третє та останнє місце у кількісному вираженні наближені один до одного, можна зробити висновок, що здобувачі/-ки вважають відповідних агентів впливу однаково відповідальними за якість освіти.

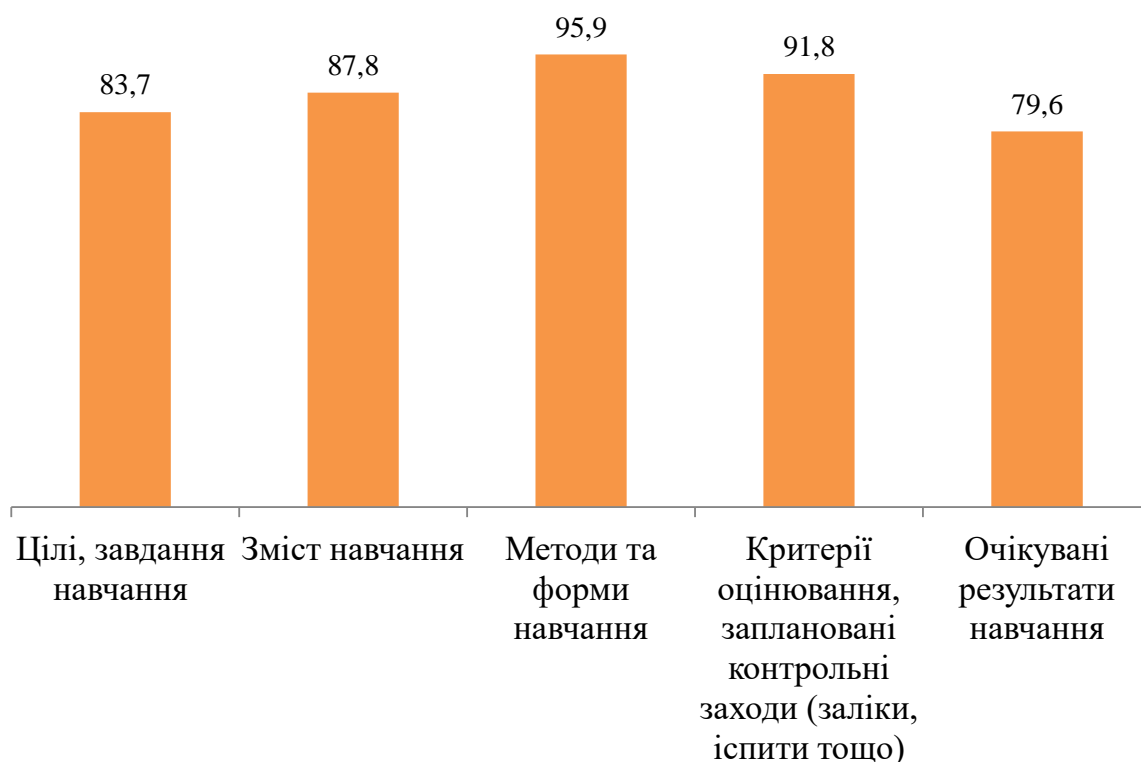

Рис. 3. Вплив «повною мірою» на якість освіти (%)

Щодо рівня розповсюдження інформації про різні аспекти освітнього процесу, більшість опитаних підтвердили свою поінформованість за всіма аспектами (див. рис. 4). Рівень поінформованості про методи та форми навчання був найбільшим (це зазначили 95,9 % респонденток/-ів). зміст навчання був найбільшим.

Поінформованість про критерії оцінювання (91,8 %), зміст навчання (87,8 %), цілі, завдання навчання (83,7 %) є також високою.

А найменший відсоток, 79,6 %, стосувався поінформованості про очікувані результати навчання.

Рис. 4. Поінформованість до початку навчання (%)

Більшість опитаних (81,7 %) повністю задоволені або радше задоволені своїм рівнем поінформованості; радше незадоволених виявилось 2 %, абсолютно незадоволених не було. Ще 12,2 % обрали серединний варіант «У чомусь так, у чомусь – ні», а 4,1 % утруднились із відповіддю.

Наступний блок запитань стосувався оцінки особливостей проведення занять. Серед найбільш розповсюджених методів та форм навчання, що використовуються викладачами під час практичних занять (див. рис. 5), були такі: «розповідь, пояснення» (87,8 %), «демонстрація презентації» (89,8 %) та «реферати, доповіді, повідомлення» (81,6 %). З великою вірогідністю можна припустити, що доволі рідко використовуються рольові ділові ігри (6,1 %) та симуляційне обладнання (4,1 %).

Рис. 5. Методи і форми, що викладачі найчастіше використовують на практичних заняттях (%)

Більшість опитаних вважають застосовані методи і форми ефективними (87,8 %), відповідними їхній освітній програмі (87,8 %) та сучасними та інноваційними (71,4 %). Неefективними ці методи вважають 12,2 % респондентів/-ок, невідповідними освітній програмі — 8,2 % та несучасними — 24,5 %.

Щодо впливу на те, яким чином проходять заняття, половина, 61,2 % опитаних зазначили, що вони мають на методи та форму проведення занять суттєвий чи обмежений вплив; 20,4 % респондентів/-ок вважають, що такого впливу не мають, а ще 18,4 % не змогли надати однозначну відповідь.

Частина здобувачів/-ок, 28,6 % респондентів/-ок висловлювали викладачам та/або представникам адміністрації зауваження та пропозиції щодо оновлення освітніх програм зі спеціальності. Усі з тих, хто висловлював пропозиції (100 %), вважають, що їхні поради були враховані.

Студенти позитивно оцінили власні можливості оперативно проконсультуватися з викладачами з будь-яких питань, пов'язаних з навчанням (див. рис. 6). 83,7 % опитаних вважають, що таку можливість їм надають переважна більшість викладачів, ще 10,2 % вказують на те, що таку можливість надають окремі викладачі.

Рис. 6. Наявність можливості оперативно проконсультуватися з викладачами щодо навчання (%)

Про відсутність такої можливості не повідомив ніхто, але 6,1 % утруднились надати відповідь.

Оцінюючи ставлення викладачів до студентів, більшість опитаних (79,6 %) вказують на об'єктивність та неупередженість педагогів (протилежну думку підтримує 6,1 % опитаних, та 14,3 % респондентів/-ок не мають щодо цього певної думки). Більшість здобувачів/-ок, 77,6 %, вказали, що мають вільний доступ до інформації щодо критеріїв оцінювання.

Серед запитань було оцінити за п'ятибальною шкалою різні аспекти навчання (див. рис. 7).

Рис. 7. Задоволеність різними аспектами навчання (1 – min, 5 – max)

Результати аналізу показують, що студенти загалом виставляють дуже добрі оцінки (середній бал – 4,2 із 5) із мінімальним коливанням – від 4,0 (так оцінили «перелік навчальних дисциплін, що вивчаються») до 4,3 («розклад занять», «співвідношення між аудиторними годинами та самостійною роботою», «співвідношення між аудиторними годинами та самостійною роботою», «навантаження» та «можливості для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії»).

Відкрите запитання анкети стосувалося покращення якості освіти: «Надайте, будь ласка, свої пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ХНМУ» (відповідь надали 8 респонденток/-ів).

Частина відповідей не містили пропозицій, у 25 % від отриманих відповідей зазначалось, що «мене все влаштовує».

Половина побажань (50 %) стосувались розширення практичної складової курсів:

«Більше практики»;

«В наш час не вистачає практичних занять»;

«Розроблення обов'язкової форми практичних занять офлайн за професійними дисциплінами».

Здобувачі/-ки висловлювались щодо розкладу занять (25 %):

«Більше професійно-орієнтованих предметів, менше «загальноосвітніх предметів» (охорона праці, методологія наукової діяльності тощо)»;

«Потрібно більшу кількість як лекційних, так і практичних занять для кращого засвоєння матеріалу».

Також були пропозиції щодо методів викладання (25 %):

«Більше використовувати відео»;

«Проведення дискусій на якомога більшій частині дисциплін (таким чином вдається краще засвоювати матеріал). Зі звичайної презентації матеріал майже не засвоюється».

Були також висловлення щодо змісту навчальних матеріалів (12,5 %):

«Заміна неактуальних даних (їх досить багато) на СУЧАСНІ, які застосовуються нашими ж лікарями в практиці».

Був і коментар щодо контролю за якістю освітнього процесу (12,5 %):

«Контроль за проведенням занять та їх якістю».

Здобувачам освіти був запропонований також перелік різних процедур, порядків та діяльностей університету з проханням позначити, з чим саме вони обізнані (див. рис. 8).

Рис. 8. Ознайомленість з порядками, процедурами, діяльністю університету (%)

Респонденти/-ки продемонстрували високий рівень обізнаності зі всіма запропонованими пунктами. Найбільша обізнаність, на абсолютному рівні 100 %, була продемонстрована здобувачами/-ми з порядком і умовами вибору студентами вибіркових дисциплін.

На високому рівні є ознайомленість із Кодексом академічної доброчесності ХНМУ (95,9 %), із порядком перескладання заліків, іспитів (91,8 %) та із процедурою реагування вишу на порушення академічної доброчесності (87,8 %).

Найменше, хоча і на високому рівні, здобувачі/-ки обізнані з інформацією щодо визнання результатів навчання, отриманих у

неформальній освіті (77,6 %) та із заходами, які проводить психологічна служба університету (79,6 %).

Подібне запитання стосувалося і задоволеності студентства порядками, процедурами, підтримкою, забезпеченістю університету (див. рис. 9).

Найбільше респондентки/-ти задоволені платформами дистанційної освіти університету (95,9 %), рівнем матеріально-технічних та інформаційних ресурсів Наукової бібліотеки університету (91,8 %), рівнем консультативної підтримки з боку кафедр (91,8 %) та рівнем консультативної підтримки з боку деканату (91,8 %).

Рис. 9. Задоволеність підтримкою, порядками, процедурами, забезпеченістю університету (%)

Найменше здобувачі/-ки задоволені рівнем соціальної підтримки (73,5 %) та процедурою врегулювання конфліктних ситуацій (77,6 %).

Заходи, які проводить психологічна служба ХНМУ, відвідували 22,4 % здобувачів, з яких 45,5 % задоволені взаємодією із представниками психологічної служби.

Окремий блок анкети був присвячений можливим конфліктним ситуаціям, які можуть виникати під час навчання. 10,2 % опитаних під час навчання мали конфлікти з викладачами, 8,2 % — з іншими здобувачами освіти, та 8,2 % мали конфлікти з представниками адміністрації.

Респонденти/-ки мали можливість прокоментувати, у чому полягав конфлікт, але ці відповіді заперечили те, що були якісь конфлікти:

«Не було конфліктів»;

«Не було конфлікту зовсім за весь період навчання».

Останній блок анкети був присвячений оцінці результативності навчання за обраною освітньою програмою.

Одне з питань стосувалося того, наскільки університету вдалося під час навчання розвинути або покращити м'які навички здобувачів освіти (див. рис. 10).

Згідно розподілу відповідей, університет найкраще розвиває здатність висловлювати та відстоювати власну позицію (71,4 %); вміння самостійно приймати рішення (63,3 %), відповідальність за власні дії (63,3 % опитаних), тоді як розвитку таких навичок, як «навички співпереживання» (14,3 %) та «вміння вести за собою» (16,3 %) університет має приділити більше уваги.

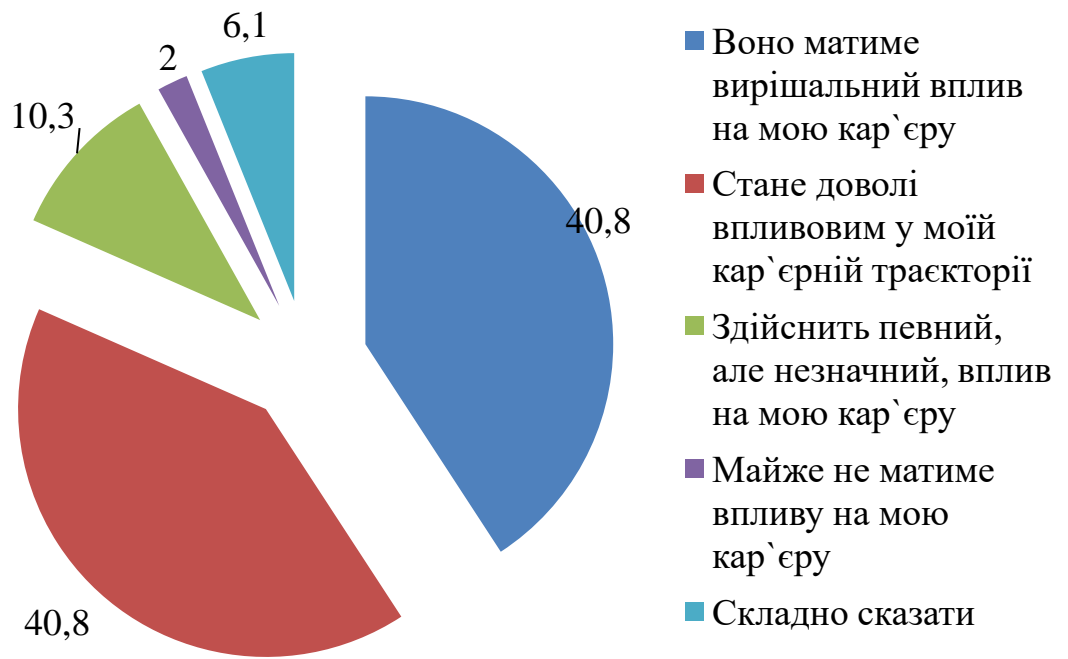

Рис. 10. М'які навички, які університету вдалося розвинути у здобувачів під час навчання (%)

Більшість опитаних (81,7 %) задоволені тими компетентностями, що в них розвинув університет. Незадоволеними виявилися 6,1 % респондентів/ок, а варіант відповіді «Складно сказати» обрали 12,2 % здобувачів, які взяли участь у дослідженні.

Наостанок було поставлене таке запитання: «На Вашу думку, якою мірою навчання за цією освітньої програмою вплине на Вашу подальшу кар'єрну траєкторію?» (див. рис. 11).

Студентські «оцінки» є позитивними: 81,6 % вважають, що освітня програма матиме вирішальний вплив чи стане доволі впливовою.

Рис. 11. Вплив навчання за освітньою програмою на подальшу кар'єрну траєкторію (%)

Тих, хто вважає, що освітня програма майже не матиме впливу на її / його подальшу кар'єру, було 2 %. Були і такі, які вважають, що освітня програма здійснить незначний вплив на кар'єру — 10,3 %. Утруднились із відповіддю 6,1 %.

Аналітичний звіт виконала 30.01.2024 р.

Соціолог психологічної
служби ННІ ЯО

Дзюба О.М.